

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת לך לך

• ארון עדות •

לך לך מארצך וגו'.
להבין לשון לך לך. [וכו']. דאף שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם "לך לך מארצך", שיתרחק מן הארציות הנמשך לו ממוולדתו ומבית אביו, אף כל פי כן רמז לו שלא ישליך הארציות מכל וכל, רק "לך לך", שבכל פעם יחזור מעט לעצמו, היינו שיהיה לו נטייה לשוב לשורש אבותיו, והוא יתגבר על נטייתו – לא יאבה ולא ישמע, ועל ידי זה תהיה עבודתו יותר גדולה ויותר חשובה. וכו'.

וענין זה מרומז גם כן בפרשת קריאת שמע. "ואהבת את ד' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך", סופי תיבות לך לך.

כי 'בכל לבבך' דרשו בגמרא בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע.

ועל זה בא הרמז "לך לך", שבכל פעם שתבוא מצוה לידך, כגון לולב וסוכה ודומיהן, אף שכבר הגעת בה לדרגה גבוהה עד התפשטות הגשמיות, אל תעשה כן, רק 'לך לך' התאפק וחזור לאחוריק, למען יהיה לך מלחמת היצר, ותוכל לעבוד את ד' בשני יצריך, והבן היטב ענין זה.

עמוד יג

• תולדות אדם •

וילך אברם כאשר דבר אליו ה'. (יב ד)
היינו, אף לאחר שנסתלק מאתו הדיבור, מכל מקום הלך כל הדרך בהתלהבות שהיה לו בעת דיבר ה' אליו. ולזה הכוונה אמר כאשר "דיבר אליו ה'", היינו שכמו כן הלך כל הדרך, כמו שהיה לו המוחין בעת שדבר אתו השם יתברך.
 עמוד ט

• ואלה הדברים שנאמרו לזוד •

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך.
צורה עליו השי"ת, 'לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך', דהיינו, 'לך לך' מתקון המדות בשכלך, רק מה שמראים לך. כדברי נעים זמירות ישראל "אם לא שיותי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו" ותהלים קלא ב, שהוא אין לו שום שכל עצמי, רק מה שאמו מראה לו. לכן קיים מיד צווי הקב"ה "וילך אברם כאשר דבר אליו ה'" (בראשית יב ד), היינו, שבטל את כל הנהגותיו שכלו ודעתו, ולא ידע מאומה רק "כאשר דבר אליו ה'", ולא בשכל עצמו. לכן פירש"י, לא גילה לו הארץ, כי רצונו יתברך היה, שלא יהיה לו שום שכל ורצון בעבודתו יתברך, רק מה שמראים לו.

עמוד יד

עולם. צריך לדעת: שהוא רצון השי"ת ממנו, באותה העת, שיעסוק בקיומו של העולם הגשמי, שהוא חלק הארץ שבבריאה. וכשהאדם נותן לדעתו כוונה זו והידיעה הזאת, שלא תהיה מטרתו ותכליתו בעוסקו בהם עבור טובת עצמו וגופו, אלא מחמת רצון השי"ת החפץ ממנו כעת העסק הזה, נמצא אף בעבודתו הגשמית מהארציות הוא עושה רצון השי"ת.

• דבדי בינה •

לך לך מארצך וגו' ומבית אביך אל הארץ אשר אראך. (יב א)

שזה הוא לימוד לאדם שיהיה סור מרע, וממילא יהיה זוכה לעשה טוב, שיעסוק תמיד בתיקון המדות, ואל תאמין בעצמך (אבות ב ד), וממילא תבוא לתכלית השלימות. וזהו שנאמר (משלי טו כד) "אורח חיים למעלה למשכיל ולמען סור משאול מטהו" וגו'. אף על פי שתבא לאורח חיים למעלה, אף על פי כן תסתכל תמיד 'למען סור משאול'. וזה "לך" שתמיד תלך, "לך", דהיינו, שהוא "מארצך", מהארציות שלך, "ומבית אביך", ואז ממילא תבא "אל הארץ אשר אראך".

עמוד סא

• ישועות אברהם •

חיתה נפשי בגלך. (יב ג)
ופירש רש"י: יתנו לי מתנתו.
כי באמת יש לדקדק לאיזה צורך היה צריך לזה, הלא הקב"ה הבטיח לו "אברכך בממון", והיה ביכולתו ליתן לאברהם אבינו ע"ה מן השמים אוצרות ומגולות מלכים.

• חלקת יהושע •

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וגו'. (יב א)
על פי דברי **הבעש"ט** זצוקלה"ה שאמר **להסבא קדישא משפאלי זצללה"ה**, שבכל מקום שתדרוך תחבר הרגל לארץ. וזה נרמז 'לך לך אל הארץ אשר אראך', שתחבר הרגל לארץ. ולהבין הענין, נראה שהעיקר לחבר דברים הרגילים והגשמיים, שיהיה בהם תכלית לעבדות השי"ת, כי 'הארץ' היא על שם רצון, כמ"ש במדרש [בר"ר ה] 'למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה', וכו'.

דף טז

• חלקת יהושע •

לך לך וגו'. (יב א)
וכרש"י: להנאתך ולטובתך.
לך לך להנאתך ולטובתך. לרמוז, שזה צווי לעסוק בדברים הגשמיים. וזה 'מארצך', שגם בהם יהיה רצון השם יתברך.

דף יז

*

וכמבשר טוב [בראשית, פר' לך שנת תשס"ו].
כתב:

וביאורו, שמפרש ציווי השי"ת לך לך, – הגם שתעסוק בעניני "לך", אלו הדברים הגשמיים, עניני ארציות הנרמזים בתיבת "מארצך", גם שם תעשה רצון השי"ת. והיינו "לך לך מארצך", שמארצך ומעניני גשמיות שלך, תלך אל השי"ת לעשות רצונו.

והיינו כי גם בענינים הגשמיים וצרכי עולם הזה, שצריך האדם לעסוק בהם מפאת צווי הבריאה וקיומו וישובו של

בדרך הטבע, בעבור זה הפיץ לקחת מתנות מפרעה ואבימלך שעל ידי שהעושר יבא אצלו בדרך הטבע אזי לא יהיה צריך לזה שמירה הרבה. וכן יהיה זאת לזרעו אחריו כמו שנאמר [תהלים יז יד] "והניחו יתרם לעולליהם". רק הפיץ שיהיה אצלם בכחינת מתנת כנ"ל.

עמוד ט

• דברי בינה •

קום התהלך בארץ. (יג יז)

איתא אצל אברהם אבינו עליו השלום "קום התהלך בארץ" וכו'. ואמרו בגמרא [ב"ב ק:]: כדי שתהיה נוח לכבוש לבניו. וכך צריך להיות הלימוד, והעבודת,

אך אברהם אבינו ע"ה הפיץ שיגיע לו הממון בדרך הטבע, שלא רצה להנאות מן הניסים, כמו שאמרו במדרש רבה באשת רבי חנינה בן דוסא שלא רצתה לקחת הרגל מן השלחן שניתן לה מן השמים והחזירה תיכף במוצאי שבת.

גם עוד יש לומר טעם בזה שהדבר הכא לאדם חוץ לדרך הטבע כאם אין האדם זוכה לזה אזי תיכף לוקחים מאתו, וצריכים לזה זכות גדול ושמירה גדולה שישאר ההון לזרעו אחריו. והנה מעשה אבות סימן לבנים, שאברהם אבינו ע"ה איש החסד היה רוצה שלזרעו בני ישראל גם כן יהיה הון ועושר, בעבור זה לא רצה לזכות לזה רק

ארץ ישראל

אברהם יושב בארץ כנען. (יג יב)

❖ שאלו את מרן הרה"ק מלענטשטאן זצ"ל: אם לקנות עבורו בית מעיכו"ס. והשיב בזה"ל: כשישראל מקדש הבית בתורה ותפלה, תהווה ממילא מבחינת ארץ כנען ארץ ישראל. "וכאן אי אתה זוכה לבנים", אבל באר"י תזכה לבנים. וקודם לזה לא היה לו בנים, ואחר כך כשנכנס להבית, ת"ל זכה לבנים ובנות, ברוך ה'. (תולדות אדם, שלה)

❖ ואמר היהודי הקדוש זצ"ל: שבחוצה לארץ ישראל יכול לחול רק 'הצלחה' ולא 'ברכה', ובארץ הקדושה יוכל לחול גם 'ברכה', כמאמר הכתוב (תהילים קד ג) "ברכך ה' מציון".

❖ לאברך שהיה לו צער ועיכובים גדולים בשיפוץ והרחבת ביתו, אמר לו מרן אדמו"ר שליט"א את הגמל ברכות (ה.א): ארץ ישראל נקנית ביסורים...

❖ במכתב של מרן הרה"ק ממעריטש לאר"י כתב:

"כי בארץ ישראל תמיד מדריגת ראש השנה, מ'ראשית השנה' וגו', ובה פתוחים תמיד שערי שמים לפעול ישועות. ידיך, משל"י, (זכרון משלי עמ' קעא). ובאגרת אחרת כתב: "בכל יום עיני כולם נשואות לעלות לארץ ישראל" (עמ' קעא). אף בצוואתו בה ציה לחסידים היכן לטומנו אחר אריכת ימיו, הוא מקדים ומסייג: "באם לא אעלה לארץ ישראל".

❖ עם הגעתו של מרן החלקת יהושע ז"ע ארצה, אחד התלואות שעבר בגולה, תיכף כשירד מהאוניה, קודם שראה

את ילדיו, נפנה לחפש מקווה טהרה לטבול בו. לאחר הטבילה נעמד לומר בדבקות עצומה 'נשמת', ורק אח"כ נפנה אל מקבלי פניו.

❖ כמיהתו לארץ הקודש של מרן הרה"ק מפאראווא ז"ע, נראתה לעין כל בליל הסדר, כפי שפורסם בזמנו, אך שרבינו מורי"ד דמעות כנחל, בעת שאמר את המילים "לשנה הבאה בירושלים".

❖ למרן הדברי בינה ז"ע היו כמה קופות צדקה, ובכל אחד היה נותן במדה גדושה, כידוע. אולם ביותר הגדיל והפליא לעשות בתמיכתו בעניי ארץ ישראל. והזיל כמים עבור ארץ ישראל.

❖ אחד מחשובי השטיבל דפאראווא בפולין, במענה לטענת הציונים שצריך לעלות בדרסם לאר"י, נענה ואמר: כל מקום שאנשי שלומינו דרם – שם הוא ארץ ישראל, כידוע ליודעי חן... (רמ"ה ח"ב עמ' שמב)

❖ באגרת מרן החלקת יהושע לאדמו"ר שליט"א הוא כותב: "ארץ ישראל מסוגל יותר לרפואה..." (אוצר המנהגים קלז)

❖ מעשה שבא חסיד לרבינו הקדוש מלובלין זצ"ל, לאמר: שאינו מרגיש קדושת ארץ ישראל. וענה לו: דכתוב (במדבר יד ז) "טובה הארץ מאוד מאוד". ואיתא (אבות ד ד) "מאוד מאוד הוי שפל רוח". דמי שהוא בבחינת "מאוד מאוד הוי שפל רוח", אדם כזה זוכה לבוא לבחינה שיראה האין "טובה הארץ מאוד מאוד". (מבשר טוב עונה ושפלות)

יְיָרֵךְ עַד דָּן - על האדם לרדוף אחרי המידה הטובה לרדוף את האדם לכף זכות. (דברי בינה)

פתגמים קדישין מאוצרו של הרבנים היום שנים פרש"ל

"אנכי מגן לך" – בעולם הזה, "שכרך הרבה מאד" – בעולם הבא. שעניני עולם הזה הוא כמו 'מגן' – להגן עליו לפי שעדה.

פרשת נשא עמי לו

• היהודי הקדוש •

אל תירא אברהם אנכי מגן לך. (טו א)
אברהם לא האמין בעצמו, עד שהבטיחו השי"ת שיציל אותו מן החטא.

וזהו "שכרך הרבה מאד" – כלומר על ידי שהבטיח לו ה'. (זכרון היים)

עמוד יב

• דבוי בינה •

וכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר. (טו ב)
וברשי": נטריקון דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים.

אליעזר, שהוא "דולה ומשקה" וברשי"ן – לרמוז, שזה צריך להיות לימוד התורה, שידע האדם שאין לו משלו כלל, ואין סוף להתורה, כמו מי באר.

פרשת בא עמי נו

• דבוי בינה •

ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמלו בשר ערלתו. (יז כד)

וגם נוכל לרמוז בזה, כי 'מילה' הוא לשון תיבה, כמו 'אמור מלה', והרמז מזה, שכמו שאבינו אברהם על ידי מצות מילה היה זוכה לתוספות קדושה בכל ימיו ושנותיו, כמו כן כאשר איש ישראל זוכה לומר מילה אחת כראוי להשם יתברך, על ידי זה יוכל להחיות כל השנים שעברו עליו, בתוספות חיות הקדושה, ולהאיר את כל ימיו ושנותיו לטובה ולברכה עד העולם.

עמוד עח

שעובד השם יתברך – שיהיה נוח לכבוש לבניו את כה היצר. שזה פועל העבדות של הצדיק שעבד במקום הזה – בזה פועל לבניו, הן הליכה בדרך, והן בבית – שאם יתעוררו לעבדות השם יתברך, יהיה נוח להם במקום הזה, מחמת שכיבש אותם במקום זה.

פרשת בהעלותך עמי צב

• מנשר טוב •

וישמע אברהם כי נשבה אחיו, וירק את הניכיו וגו'. (יד יד)

מבאר הכתוב, טעם שנצרך אברהם להריק את הניכיו בכלי זיין, ולהכניס עצמו למלחמת המלכים הקשה, מחמת "כי נשבה אחיו", בהיות שהוא 'אחיו' וקרובו, לפיכך מוטלת עליו החובה להכניס עצמו בדבר, ולהציל את קרובו מן המלחמה, ולהלצו בעת הצרה, ואף להכניס עצמו בסכה בדבר, כדי להציל אחיו וקרובו.

וכן מצינו חובת הקרוב לגאול שדות קרוביו, בפרשת בהר ויקרא כה כה: "כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו, ובא גואלו הקרוב וגו' וגאל את ממכר אחיו". ואף מצוים אנו להחיות האה והקרוב ושם לו "והי אחיך עמך". וכמו"ש ושם לה: "וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך, והחזקת בו, גר ותושב והי עמך". שצריך לסייע לאחיו ולקרובו בממון ובפרנסה ברווח, ובשאר כל צרכיו.

דרשה לפני התקיעות תשע"ג

• דבוי בינה •

אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד. (טו א)
וזה שנאמר באברהם אבינו עליו השלום

הפצת הגליון השבוע נתם לעילוי נשמת

הרה"ח ר' פתחיה רפאל שמעון בן הרה"ח ר' יהודה לייב פרידמן ז"ל

נלב"ע י"ח מרחשון תשנ"ה

ת.נ.צ.ב.ה